

‘ภารโรง-แม่พิมพ์’ ‘วีระ หวังวิมาน’ ครูสอนดนตรีไทย

ณ โรงเรียนสามชุกรัตนโกการาม กรม
สามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
หมู่ 2 ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัด
สุพรรณบุรี มีครูสอนดนตรีไทยคนหนึ่ง ทำ
หน้าที่ถ่ายทอดวิชาให้เด็กนักเรียนมากกว่า 20 ปี
ในตำแหน่ง “นักการภารโรง” และ “ยาม”
ประจำโรงเรียนสามชุกฯ

นักการภารโรงคนดังกล่าว คือ “ครูวีระ”
นายวีระ หวังวิมาน อายุ 49 ปี ครูสอน
ดนตรีไทย คนเดียวในโรงเรียนสามชุกฯ สอน
ตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 จนถึงปัจจุบัน

ครูวีระเป็นนักดนตรีที่ร่ำเรียนวิชาการ
ดนตรีไทยมาจากพ่อ เจ้าของวงดนตรีปี่พาทย์
ใน จ.พระนครศรีอยุธยา ชิมซบเสียงดนตรีมา
ตั้งแต่เกิด จนกระทั่งถึงวัยเรียนรู้จบชั้น ป.4
พ่อส่งไปเรียนวิชาเพิ่มเติมกับครูดนตรีไทยใน
เมืองกรุง เป็นเวลา 7 ปี ก่อนจะกลับบ้าน
เกิด ร่วมวงปี่พาทย์กับครอบครัวอย่างจริงจัง

จากนั้น ยึดอาชีพนักดนตรีเลี้ยงตัวเอง
กระทั่งแต่งงานมีครอบครัว ได้สมรสกับ
ลูกสาวนักดนตรีเลือดสุพรรณบุรี ซึ่งมีวง
ปี่พาทย์เป็นของตัวเองเช่นกัน

นับแต่นั้น ครูวีระจึงได้ร่วมวงปี่พาทย์กับ
ครอบครัวภรรยา ตระเวนเล่นดนตรีไทยตาม
งานบุญต่างๆ จนกระทั่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียน
สามชุกฯ เห็นฝีมือลายมือบรรเลงเครื่องดนตรี
ไทยได้ไพเราะ เสนาะหู จึงชักชวนให้มาเป็น
ครูสอนดนตรีให้เด็กนักเรียน

น่าเสียดายที่ครูวีระไม่มีใบปริญญามา
การันตีความสามารถ เพื่อสมัครเป็นครู ตาม
ระเบียบและกฎกระทรวง ทั้งๆ ที่ความรู้ ความ
สามารถ ความชำนาญของครูวีระ ไม่ได้ยิ่ง
หย่อนไปกว่าครูที่จบปริญญาตรี หรืออาจจะ
เหนือกว่าด้วยซ้ำ แต่เพราะไม่มีวุฒิการศึกษา
จึงเป็นได้แค่ “ยามกับภารโรง”

ตลอดระยะเวลากว่า 20 ปี ที่ผ่านมา ครู
วีระรับเงินเดือนในตำแหน่ง "นักการภารโรง"
ตัวเลขยังขยับไม่พ้นเลข 5 หลักด้วยซ้ำ

เหตุยังเลือกเป็นครูภารโรง ทั้งที่มีทางอื่น
เช่น หากมุ่งทำงานป็นพาทย์อย่างจริงจัง อาจจะ
มีรายได้มากกว่า

นั่นเพราะว่า ครูวีระมีสายเลือดนักดนตรี
อยู่เต็มเปี่ยมและมีจิตวิญญาณความเป็นครู
แม้จะมีตำแหน่งเป็นนักการภารโรง ที่ขยับขึ้น
มาจากตำแหน่งยาม ก็ไม่ได้ทำให้ย่อท้อหรือ
อับอายแต่อย่างใด

บางครั้งอาจจะถูกดูแคลน จากเพื่อนครู
อาจารย์บางคน ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่า แต่
ครูวีระก็ไม่เคยหวั่นไหวต่อคำติฉินนินทา ยังคง
มุ่งมั่นฝึกฝน ฝึกหัด ถ่ายทอดวิชาความรู้แบบ
ครูโบราณให้กับลูกศิษย์

ไล่และประกาศนียบัตรเพิ่มใหญ่ในห้อง
ดนตรี คือ รางวัลที่การัน
ตีความรู้ ความสามารถ
ของครูผู้สอน และ
นักเรียน ที่ร่วมมือ
ร่วมกันฝึกซ้อม จน
คว้าชัยชนะในเวที
การแข่งขันดนตรีไทย
มีตั้งแต่ระดับตำบลไป
จนถึงระดับประเทศ รวม
เกือบร้อยรางวัล

นั่นคือ ความภาคภูมิใจที่
ครูภารโรงผู้นี้ บอกว่า ดีใจและ
ปลาบปลื้มใจ เมื่อเห็นผลงานของ
ตนคือนักเรียนที่ขึ้นมากับมือประสบ
ความสำเร็จ สร้างชื่อเสียงให้กับตัว
นักเรียนเองและโรงเรียนสามชุกฯ

ลูกศิษย์ทุกคนรักและนับถือครูวีระ ไม่ได้
คิดว่าเป็น "ครู" เท่านั้น แต่ยกให้เป็น "พ่อ"
ด้วย เพราะสิ่งที่เด็กๆ ได้รับจากครูภารโรง
ไม่ใช่แค่วิชาความรู้ ที่มากกว่านั้น คือ ความรัก

ความผูกพัน ความเอาใจใส่ ในการอบรมสั่งสอนแบบครูโบราณ

ครูวีระอธิบายว่า วิธีการสอนแบบครูโบราณนั้น เป็นมรดกตกทอดที่
ซึมซับมาจาก "ครูพาด เพือกกันสี" มีวิธีการสอนเหมือนพ่อสอนลูก ถ่ายทอด
ความรู้แบบไม่หวงวิชา คอยดูแลทุกเรื่อง หากต้องมาซ่อมดนตรีที่บ้านก็ต้อง
ดูแลทั้งเรื่อง กิน นอน เมื่อมีโอกาสเป็นครูก็นำเอาความรู้และเทคนิคที่ได้
รับมาถ่ายทอดต่อให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

"ผมซึมซับเสียงดนตรีไทยมาตั้งแต่เกิด มีความรักและหลงใหลในดนตรี
ไทย ตั้งแต่รุ่นปู่ ย่า ตา ยาย เป็นนักดนตรีกันหมด ลูกหลานทุกคนจะ
ต้องเล่นดนตรีไทยได้หมด ไม่ว่าจะเป็นเครื่องดีด สี ตี เป่า เคาะ
พวกเราฟังเสียงกันจนชำนาญ เรียนรู้ โดยการจำเสียงและ
จังหวะ ไม่ได้มีตัวโน้ตเหมือนสมัยนี้"

ครูวีระเล่าถึงการเริ่มต้นชีวิตครูภารโรงว่า เริ่มแรกเข้า
มาสอนนักเรียน ม.1-ม.3 รับจ้างสอนเดือนละ 1,200
บาท ต่อมาได้บรรจุเข้าตำแหน่งลูกจ้างประจำ แต่ไม่มี
สวัสดิการ ครูใหญ่จึงบรรจุให้ไปเป็นตำแหน่งยาม
เพื่อจะได้เบิกสวัสดิการอื่นๆ ได้ ทำหน้าที่

สอนอย่างเดียว จากนั้นขยับมารับตำแหน่งพนักงานบริการหรือนักการภารโรง ได้เงินเพิ่มอีกเล็กน้อย

“ผมไม่ได้เรียนจบปริญญา จึงได้เป็นแค่ยามกับการโรง เด็กที่โรงเรียนก็เรียก ‘ครู’ ให้การเคารพผมเป็นอย่างดี ก็อาจจะมึนบ้างที่ครูบางคนพูดจาดูแคลนว่าผมเป็นแค่การโรง เราก็ไม่เถียง เพราะมันเป็นคือเรื่องจริง แต่ผลงานที่เราทำ คือ รวบรวมปลอบใจให้มีแรงฮึดสู้ต่อไป แม้จะแลกด้วยเม็ดเงินเท่ากับตำแหน่งการโรงก็ตาม

ลูกศิษย์ทุกคนไม่เคยดูถูกวิชาที่ผมสอน ผมภูมิใจที่ทำให้พวกเขารักและชอบดนตรีไทย บางคนเรียนจบปริญญาก็ไปเป็นครูสอนดนตรี แค่นี้ก็ชื่นใจแล้ว สำหรับคนเป็นครู ผมพยายามที่จะเรียนต่อจนจบปริญญาตรีเช่นกัน ไม่ใช่อยากเป็นที่ยอมรับ แค่หวังว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมบ้าง”

ครูวีระเรียนจบปริญญาตรี ในปี พ.ศ.2553 คณะศิลปศาสตร์ เอกดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จ.ลพบุรี

สิ่งที่หวังไม่ได้เป็นดังที่ตั้งใจ ครูที่สอนมารวม 20 ปี เมื่อมีใบปริญญามายืนต้องนับ 1 ใหม่ เท่ากับอัตราเงินเดือนครูจบใหม่ได้ไม่ถึง 1 หมื่นบาท ซึ่งน้อยกว่าตำแหน่งการโรงที่ทำมารวม 20 ปีได้รับเงินเดือนประมาณ 1.5 หมื่นบาท

แม้ทางโรงเรียนจะเห็นใจและพยายามช่วยเหลือทุกวิถีทาง ก็ไม่อาจเข้าไปแก้ไขกฎระเบียบที่ขยับไปไม่ได้ ล็อกสนิท ปิดทางเลือกถึงทางตัน ไม่รู้จะหันไปทางไหน

ทั้งที่วิชาดนตรีไทย ถือเป็นศิลปวัฒนธรรมไทย ที่ถ่ายทอดกันสืบต่อมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่น ก่อนที่จะมีหลักสูตรวิชา จัดเก็บเป็นตำรับตำรา ก่อนตั้งโรงเรียน สร้างสถาบันศึกษา ออกกฎระเบียบ ตีกรอบ สร้างมาตรฐาน วัดความสามารถกันด้วยใบปริญญาเสียอีก

จึงน่าเสียดายหากระบบระเบียบเหล่านี้ จะเป็นเงื่อนไขกีดกันครูบาอาจารย์ที่เพียบพร้อมทั้งประสบการณ์และความชำนาญ แบบรู้สึกจริงจัง ยิ่งกว่าผู้เรียนจากตำราบางคนที่เก่งแต่ทฤษฎี เมื่อลงมือปฏิบัติกลับทำไม่ได้ด้วยซ้ำ

“ความท้อแท้ เกิดขึ้นได้ทุกครั้ง ที่ความสิ้นหวังเกิดขึ้น ผมเคยถอดใจหลายครั้ง แต่เพราะความรักและชอบดนตรีไทย จะทิ้งไปก็สงสารเด็ก” นี่คือการในใจของครูวีระ ผู้ทุนรับเงินเดือนเพียงน้อยนิดแลกกับการได้เป็นครู

นี่คือ หัวใจที่ยิ่งใหญ่ของครู ผู้สร้างศรัทธาให้เด็กรักในวิชาชีพ ชื่นชอบดนตรีไทย เป็นแบบอย่างครูดีมีมานะ สร้างแรงบันดาลใจให้ลูกศิษย์อยากเป็น “ครู”

สมควรกับตำแหน่ง “แม่พิมพ์ของชาติ” ที่แท้จริงและน่ายกย่องเป็นอย่างยิ่ง

จากใจนักเรียน ถึงครูการโรง

ศิริโชค

ศิริโชค ทรงหอม นักเรียนชั้น ม.6/6 บอกว่า ครูจะเสนอแนะแนวทางการสอนที่ดีมาก ถ่ายทอดวิชาให้แบบไม่ทง เมื่อปีที่แล้วมีแข่งขัน พวกเราต้องไปนอนซ้อมที่บ้านครู เพื่อปรับแนวทาง ให้เข้าที่เข้าทาง ครูทุ่มเท แบบสุดๆ ซ้อมเพลงกัน อย่างหนัก ครูไม่ดู จะมีเรื่องตกลงมาแล้วให้เด็กๆ คลายเครียด

“ผมอยากหาทางปรับปรุงดนตรีไทยให้ดีขึ้น เพื่อสืบสานต่อไป ผมสนใจเรื่องดนตรี เมื่อเจอครูดนตรีที่ดีจึงอยากเรียนด้วย” ศิริโชคยืนยัน

จิตกร

จิตกร ศรีแจ่ม อายุ 19 ปี นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ไฟฟ้า ปี 1 ศิษย์เก่า ที่กลับมาเยี่ยมโรงเรียน บอกว่า มาช่วยสอนน้องๆ ครูสอนไวมาเหมือนลูกเหมือนหลาน กินนอนอยู่ด้วยกัน มีปัญหาอะไรก็ปรึกษาครู พอมีเวลาว่างก็จะกลับมาดูน้องๆ ซ้อมดนตรี เพราะมีความผูกพันกับห้องซ้อมดนตรี คลุกคลีอยู่มาตั้งแต่ 6 ปี

จิราวัฒน์

น.ส.วาราน ปานเพ็ชร อายุ 16 ปี ม.5 บอกว่า เพิ่งเข้ามาเรียนตอน ม.4 เรียนดนตรี ไทยมาจากโรงเรียนเก่า ตอน ม.1 รู้สึกชอบดนตรี แต่เมื่อได้มาพบครูวิระ ทำให้รู้สึกชอบและ อยากเล่นดนตรี

มากขึ้น จึงต้องขยันฝึกซ้อม ใช้เวลาอยู่กับการเล่นดนตรีสนุกมาก จิตกร ศรีสวัสดิ์ อายุ 19 ปี ม.6 เล่นระนาดเอก บอกว่า เพิ่งเข้ามาเรียนตอน ม.4 รู้สึกชอบ รักครูเหมือนพ่อคนหนึ่ง ครูมีเมตตา ถ่ายทอดเทคนิค ความรู้ แบบไม่ทงวิชา

“ผมอยากเป็นครูสอนดนตรี แบบครูวิระ ผมชื่นชมหลายสิ่งหลายอย่างจากครู”